

Beānh Rubella

February 2015 | Page 1 of 3

Beānh rubella laø gi?

Beānh rubella (coøn goïi laø beānh sôûi Nöùc) laø chöùng beānh do moät loaïi sieâu vi deä daøng laây lan giöða nhööng ngööði chöa töøng bò beānh naøy vaø chöa nööic chuüng ngöøa, gaây ra. Triëau chöùng phoå bieán nhaát goàm soát nheï, nhöùc ñaàu, söng phuø haïch baïch huyeát (thööøng ôû phía sau coå), vaø noái meà ñay keùo daøi khoâung ba ngaøy. Khoaâung phaân nöûa trong taát caû nhööng ngööði bò beānh naøy khoâung bò noái meà ñay. Moät soá ngööði (nhaát laø phuïi nöö) coù theå bò söng phuø vaø ñau nhöùc khöùp, nhöng caùc triëau chöùng naøy khoâung keùo daøi. Beānh naøy cuõng coù theå laøm söng phuø naðo (vieâm naðo), nhöng ñieàu naøy raát hieám thaáy. May maén thay, nhôø coù thuoác chuüng ngöøa beānh rubella, neân beānh rubella hieám thaáy taïi Hoa Kyø.

Beānh rubella coù nguy hieám khoâung?

Maëc duø thööøng laø beānh nheï, nhöng beānh rubella coù theå raát nguy hieám khi phuïi nöö naøo chöa chuüng ngöøa laïi bò beānh rubella trong luùc coù thai. Beānh rubella coù theå gaây ra caùc khuyeát taät baåm sinh nhö laõng tai, **muø loøa**, vaán ñeà veà tim, thieåu naêng taâm thaàn, hoaëc vaán ñeà veà xööng noi thai nhi. Beānh rubella cuõng coù theå laøm saûy thai. Vì lyù do naøy, moïi phuïi nöö naøo muoán sanh con neân ñi thöû maùu ñeå chaéc raèng hoï ñööic chuüng ngöøa beānh rubella vaø khoâung theå bò beānh naøy, ngay caû khi hoï ñööic sanh tröôùc naêm 1957, laø thôøi ñieåm maø haâu heát moïi ngööði ñieàu bò beānh naøy vaøo luùc naøo ñou trong cuoäc ñôøi cuûa hoï.

Phööng thöùc laây lan beānh rubella ra sao?

Loaïi sieâu vi gaây ra beānh rubella soång trong muõi vaø coå hoïng, vaø lan truyeän vaøo trong khoâung khí khi ngööði bò nhieäm haét hôi, ho hoaëc noùi chuyeän. Ngööði khaùc ôû gaân beân coù theå hít sieâu vi naøy vaøo. Chaïm vaøo khaên giaáy ñaõ duøng hoaëc duøng chung ly uoång nööùc cuûa ngööði bò beānh rubella cuõng coù theå laây lan sieâu vi naøy. Ngööði bò beānh rubella coù theå laây truyeän beânh naøy baét ñaàu töø 7 ngaøy tröôùc khi cho ñeán 7 ngaøy sau khi khöûi ñaàu noái meà ñay. Caùc triëau chöùng ñaàu tieân xuaát hieän khoâung 16 - 18 ngaøy sau khi bò nhieäm beânh.

Nhööng ai bò beānh rubella?

- Baát coù ngööði naøo chöa töøng bò beānh rubella vaø chöa töøng ñööic chuüng ngöøa.
- Treû sô sanh dööùi 12 thaùng, vì beù coøn quaù nthoû neân khoâung theå chuüng ngöøa.

Caùch chaân ñoaùn beânh rubella nhö theå naøo?

Vì beânh rubella coù theå troång gioång nhö nhieäu chöùng beânh naøo khaùc laøm noái meà ñay, neân chæ coù caùch chaéc chaén ñeå bieát quyù vò coù bò beânh rubella hay khoâung laø ñi thöû maùu. Thænh thaüng, thöû nghieäm ôû coå hoïng vaø thöû nööùc tieâu cuõng ñööic thöic hieän.

Caùch phoøng ngöøa beänh rubella ra sao?

Baûo veä treû cuâa quyù vò baèng caùch nöa em ñi chuûng ngöøa khi beù ñööic 12 - 15 thaûng, vaø chuûng ngöøa laïi laân nöða khi em saép ñi hoïc maûu giaùo. Thuoác ngöøa beänh rubella thöôøng ñööic chich trong muõi chuûng ngöøa goïi laø MMR - phoøng ngöøa beänh sôûi, quai bò, vaø rubella (measles, mumps and rubella, hay MMR). Hieän nay, soá tröôøng hôïp bò ba chöùng beänh naøy ít hôñ em ñööic ñi chuûng ngöøa MMR.

Quy ñònhan tieåu bang ñoøi hoïi moät soá nhoùm ngöôøi phaûi ñi chuûng ngöøa beänh rubella. Moät soá nhaân vieân chaêm soûc söùc khoûe, nhaân vieân chaêm soûc treû em vaø moiï treû em taïi nôi giöö treû vaø tröôøng döi bò maûu giaùo caàn phaûi ñi chuûng ngöøa beänh rubella 1 laân - thöôøng ñööic thöïc hieän khi chuûng ngöøa MMR keát hôïp. Hoïc sinh maûu giaùo, caùc lôùp 1 - 12 vaø sinh vieân tröôøng cao ñaúng/ñaiïi hoïc cuõng caàn phaûi chuûng ngöøa beänh rubella 1 laân, nhöng thöôøng ñööic 2 laân chuûng ngöøa MMR môùi ñööic nhaäp hoïc. Thöû maùu ñeå chöùng minh mieän nhieäm cuõng coù theå ñööic duøng ñeå ñaùp öùng ñoøi hoïi naøy cho taát caû caùc nhoùm.

Phuï nöö naøo döi ñònhan sanh con vaø chöa mieän nhieäm neân ñi chuûng ngöøa MMR ít nhaát 4 tuaân tröôùc khi thuï thai.

Chuûng ngöøa MMR coù an toaøn khoâng?

Coù. Theå thöùc naøy an toaøn cho haàu heát moiï ngöôøi. Tuy nhieân, thuoác chuûng ngöøa, cuõng nhö caùc loaïi thuoác khaùc, coù theå gaây ra phaûn öùng phuï nôi moät soá ngöôøi. Chuûng ngöøa MMR coù theå gaây ra soát, noái meà ñay nheï, ñau nhöùc hoaëc teâ cöùng khöùp taïm thöøi. Vaán ñeå nghieâm troïng hôñ, nhö ñoäng kinh, vaán ñeå chaûy maùu hoaëc phaûn öùng dò öùng raát hieäm thaáy. Ñi chuûng ngöøa MMR an toaøn hôñ raát nhieäu so vòùi bò beänh rubella, vaø haàu heát moiï ngöôøi ñeåu khoâng gaëp baát coù vaán ñeå naøo vòùi thuoác chich ngöøa naøy.

Nhööng ai khoâng neân ñi chuûng ngöøa MMR?

- Ngöôøi bò dò öùng nghieâm troïng vòùi gelatin, thuoác truï sinh neomycin hoaëc laân chuûng ngöøa tröôùc ñaây.
- Phuï nöö coù thai hoaëc muoán thuï thai trong voøng 4 tuaân khoâng neân ñi chuûng ngöøa MMR cho ñeán sau khi sanh con.
- Ngöôøi bò ung thö, sieâu vi beänh lieät khaÙng/beänh lieät khaÙng (HIV/AIDS), hoaëc coù vaán ñeå hay caùch chöða trò naøo khaùc laøm suy yeáu heä mieän dòch neân hoüi yù kieán baùc só hay y taù cuâa mình tröôùc khi ñi chuûng ngöøa.
- Ngöôøi vöøa môùi ñööic truyeân maùu hoaëc ñööic truyeân saûn phaåm maùu khaùc neân hoüi yù kieán baùc só hay y taù cuâa mình tröôùc khi ñi chuûng ngöøa.
- Ngöôøi bò soát cao khoâng neân ñi chuûng ngöøa cho ñeán sau khi côn soát vaø caùc triëäu chöÙng khaùc khoüi haün.

Nhaân vieân chaêm soùc söùc khoûe coù caàn phaûi thaän troïng hòn veà beanh rubella hay khoâng?

Cou. Nhaân vieân chaêm soùc söùc khoûe naøo chöa mieän nhieäm beanh rubella coù theå hít vaøo roài laây truyeân sieäu naøy sang ñoàng sör vaø beanh nhaân cuâa hoï. Haäu quaû coù theå bi thaûm neáu moät trong nhõöng ngöôøi tieáp xuùc vòi hoï coù thai vaø chöa mieän nhieäm. Ñòù laø lyù do taïi sao ñoøi hoï moïi nhaân vieân chaêm soùc söùc khoûe naøo bò nhieäm beanh rubella **vaø khoâng coù hoà sô chuûng ngöøa beanh** rubella hoaëc keát quaû thöû maùu cuâa hoï cho thaáy hoï chöa mieän nhieäm, phaûi taïm nghæ vieäc töø ngaøy thöù 7 ñeán heát ngaøy thöù 21 sau khi bò nhieäm beanh naøy. Nhaân vieân chaêm soùc söùc khoûe caàn phaûi coù baëng chöùng mieän nhieäm beanh rubella, qua hoà sô chuûng ngöøa hoaëc keát quaû thöû maùu.

Coù theå laây theâm thoâng tin ôû ñaâu?

- Baùc só, y taù hay beanh xaù cuâa quyù vò, hoaëc hoái ñoàng y teá ñòà phööng (coù ghi trong nieân giaùm ñieän thaïi, beân döôùi muïc chaùnh quyeân ñòà phööng).
- Goïi cho Ban Söùc Khoûe Coâng Coäng Massachusetts (MDPH), Chöông Trình Chuûng ngöøa (Immunization Program) theo soá (617) 983-6800 hay soá mieän phí (888) 658-2850 hoaëc vieáng thaêm maïng lõôùi cuâa MDPH,
<http://www.state.ma.us/dph/>.

Vaên Phoøng Khu Vöic Ñoâng Baéc (Northeast Regional Office): Tewksbury (978) 851-7261
Vaên Phoøng Khu Vöic Trung Taâm (Central Regional Office): West Boylston (508) 792-7880

Vaên Phoøng Khu Vöic Ñoâng Nam (Southeast Regional Office): Taunton (508) 977-3709
Vaên Phoøng Khu Vöic Metro/Boston* (Metro/Boston Regional Office): Jamaica Plain (617) 983-6860

Vaên Phoøng Khu Vöic Mieän Taây (Western Regional Office): Amherst (413) 545-6600

*Nhaø cung caáp vaø cö daân Boston cuõng coù theå goïi cho UÛy Ban Söùc Khoûe Coâng Coäng Boston (Boston Public Health Commission) theo soá (617) 534-5611.

Ñôøøng Daây Thöôøng Tröic veà Thoâng Tin Chuûng Ngöøa Toaøn Quoác cuâa CDC (CDC National Immunization Information Hotline):

- Tieáng Anh: 1-800-232-2522 hoaëc tieáng Taây Ban Nha: 1-800-232-0233 (Thöù Hai – thöù Saùu, 8:00 saÙng – 11:00 toái)
- Ngöôøi duøng maùy ñieän vaên: 1-800-243-7889 (Thöù Hai – thöù Saùu, 10:00 saÙng – 10:00 toái)

